

Rapportering i verksamhetsberättelsen

1. Hur har intern kontroll och riskhantering ordnats i Lovisa stad?

Stadsstyrelsen sköter ordnandet av intern kontroll och riskhantering. Dessutom ansvarar alla de verksamhetsorgan och tjänsteinnehavare som tilldelats befogenhet att använda stadens medel och som fungerar som myndighet för genomförandet av den interna kontrollen.

Stadens centraler och ansvarsområden gjorde 2016 en analys av verksamhetsmiljön och beredde utifrån analysen centralspecifika riskprofiler, det vill säga i enlighet med stadens gällande anvisningar för intern kontroll och riskhantering en förteckning över de mest betydande riskerna som anknyter till respektive centrals verksamhet och hanteringsförfaranden som gäller riskerna i fråga.

Som resultat av analysen och riskprofilen preciserades de åtgärder med vilka man säkerställer ansvar, hanteringen av riskerna och utnyttjandet av de strategiska möjligheterna för verksamheten och ekonomin. Med åtgärderna uppnår vi en skälig säkerhet av att uppnå ovannämnda mål och av att verksamheten är resultatrik. Centralspecifika resultat och planerade åtgärder rapporteras till nämnderna och vattenaffärsverkets resultat och planerade åtgärder till direktionen. Nämnderna och direktionen följer även upp vidtagandet av åtgärderna och hur resultatrika de är. Centralernas och ansvarsområdenas mest betydande risker och åtgärderna som bestämts för dessa riskers hantering rapporteras för stadsstyrelsen.

Riskhanteringen bedöms ur synvinkeln av den godkända budgeten och uppföljningen sker i sin tur i samband med beredningen av bokslutet och delårsrapporteringen. Detta ger stadsstyrelsen tillräckliga uppgifter att i verksamhetsberättelsen uttala sig om de centrala slutledningarna och ordnandet av intern kontroll och riskhantering i Lovisa stad och Lovisa stadskoncern.

2. Hur bedöms ordnandet av intern kontroll och riskhantering?

Ordnandet av intern kontroll och riskhantering bedömdes på den utvidgade ledningsgruppens workshop 7.2.2019. Bedömningarna av centralspecifik riskhantering gjordes i centralernas egna ledningsgrupper. Uppgiften var att bedöma Lovisa stads verksamhetsmiljö och därtill relaterade ändringar bland annat ur följande aspekter:

- Förvaltningssed och ledningssätt (bland annat motarbetande av korruption och mutning samt förebyggande av oegentligheter)
- Resultatrik riskhantering
- Ledningens och chefernas övervakningsåtgärder
- Kommunikation och informationsförmedling
- Uppföljning av intern kontroll och riskhantering

Man överenskom separat att ekonomibyrån för koncernens del med hjälp av frågeformuläret för riskhantering (bilaga) utför en separat riskkartläggning vad gäller dotterbolagen.

3. Intern kontroll i olika funktioner och processer

Den interna kontrollen är en väsentlig del av det normala ledningsarbetet som görs i staden. Framför allt ansvarar personer i chefsställning för den interna kontrollen. En god förvaltning är en grundläggande rättighet, som innefattar bland annat behandlingens offentlighet och sakägarens rätt att bli hörd, att få ett motiverat beslut och att få överklaga. I ljuset av de anförda klagomålen, överklagningarna och besvären samt de beslut som fått med anledning av klagomålen, överklagningarna och besvären, kan det konstateras att lagen, besluten och god förvaltnings sed följs i centralerna och vattenaffärsverket. Sådana procedurfel som konstaterats i enskilda fall har korrigerats och verksamhetssätten har ändrats till att följa kraven

Verksamhetens resultatrikhet

Bokslutet för 2018 uppvisar ett kraftigt underbalanserat resultat. Trots att vi inte kunde undvika underskottet måste vi effektivera uppföljningen av ekonomin. Den månatliga rapporteringen ska kunna i ett tidigare skede uppdaga de tidiga signalerna för överskridningshot. Vi satsar allt mer på planmässighet och förebyggande verksamhet, och överlag verkar man anse att vi lyckats förbättra processen. Förebyggande är dock alltid i regel mer resultatrikt och kostnadsfördelaktigt. Därför kommer vi i själva verket även i fortsättningen att allt mer systematiskt vidta förebyggande verksamhet.

Allmänna förvaltningen

Centralförvaltningen betonar skapandet av en allmän lednings- och förvaltningskultur. Då det i organisationen råder en liknande uppfattning om god förvaltnings sed förstärks även den interna kontrollen. Detta uppnås genom att öka antalet temautbildningar, att ta i bruk instruktionsböcker och att omfatta riskhanteringen som en del av vardagen.

Grundtrygghetscentralen

Grundtrygghetscentralen anser motiveringen och involveringen av personalen som centrala utmaningar och risker som en del av deras strategi. Närchefernas roll bör förstärkas och kompetensen utökas. Kvaliteten av köpta tjänster och den egna verksamheten bör övervakas i högre grad. Risker som härrör till anseendet kommer inte att försvinna.

Bildningscentralen

Bildningscentralen anser rekryteringen av personal och att hitta behörig personal utgöra risker. Även ökningen i sjukfrånvarostatistiken och inneluftsproblemen ger upphov till oro. Ny personal borde få bättre arbetsorientering. Dessutom ses anpassandet av servicenätet till de varierande kundmängderna som en svår utmaning.

Tekniska centralen

Från tekniska centralen har man fört fram behovet att förbinda hela centralen till de gemensamma målen. Faran är att den stora bilden mister sin skärpa då alla koncentrerar sig på att lösa de små frågorna. Vi borde utöka processbeskrivning och förtydliggöra chefsstrukturerna. Inneluftsproblemen, befolkningsutvecklingen och livskraften ses fortsättningsvis som de mest betydande riskerna.

Koncernövervakning

Som en del av koncernövervakningen intervjuade ekonomibyrån alla dotterbolag. Antingen verksamhetsledaren eller styrelsen ordförande intervjuades. Merparten (11/13) av dotterbolagens verksamhet kan klassificeras som fastighetsbesittning med undantag av Lovisanejdens Vatten Ab och Liljendal Värme Ab. Av dessa elva bolag rapporterade endast två en betydande reparationssskuld. Det vill säga

mätt i antalet bolag hade de flesta sina fastigheter i rätt gott skick. Det förekom mer spridning inom själva verksamheten. Visa hade haft lokaler länge uthyrda till samma hyresgäst som kunde vara ett annat företag eller en förening. Däremot förekom det mer osäkerhet i uthyrningsverksamheten för andra bolag. I alla fall två bolag var oroliga för riktningen av befolkningsutvecklingen och hur den inverkar på att få hyresgäster. Däremot fanns det hos bolagen för vatten och energiproduktion inte anmärkningsvärda risker inom synhåll. Deras strategier var även klarast, där som det var aningen svårt att för många andra bolag skönja hur deras verksamhet sammanknyts med stadens strategi.

4. Utvecklingsområden inom delområdena för riskhantering och intern kontroll

1. Vi tar i bruk en ny anvisning för intern kontroll.
2. Nya principer för ägarstyrning och ett nytt koncerndirektiv tas i bruk.
3. Var och en central omfattar dessa anvisningar i sin verksamhet och producerar årligen en utredning om hur den interna kontrollen och riskhanteringen tillämpats hos dem.

5. Utredning om ordnande av intern revision

Vi köper vid behov den interna revisionens uppdrag som externa sakkunnigtjänster.

6. Ställningstagande om den interna kontrollens lämplighet och tillräcklighet

Stadsstyrelsen föreslår som sin helhetsbedömning, utifrån centralernas rapportering och sin egen kontinuerliga uppföljning, att den interna kontrollen och riskhanteringen i huvudsak är på en god nivå. Den interna kontrollen i Lovisa stad producerar i huvudsak en skälig säkerhet om att verksamheten är resultatrikt, att verksamheten följer lag och god förvaltnings sed, att medlen och egendomen tryggas samt att den pålitliga verksamhetsmässiga och ekonomiska information som ledningen kräver är tillräcklig.

Betydande ändringar anknyter dock till Lovisa stads verksamhet. Till ändringarna anknyter osäkerhet och det finns otillräckligt med uppgifter om dem. Å andra sidan anknyter utvecklingsbehov till ordnandet och produktionen av tjänsterna, och på utvecklingsbehoven inverkar även utvecklingen av stadens befolkningsstruktur. Säkerställandet av stadens ekonomiska balans förutsätter att serviceproduktionsnätet och verksamhetsprocesserna kontinuerligt utvecklas.

Ordnandet av den interna kontrollen baserar sig på tillräckliga anvisningar och den systematiska organisationstäckande riskkartläggningen är à jour. De centralaste riskerna av olika slag som anknyter till strategin, verksamheten och ekonomin har bedömts. I organisationen ser man riskerna också som möjligheter. Riskhanteringsresultatrikhet förutsätter dock ännu att preciserade hanteringsförfaranden genomförs systematiskt och att man följer upp och bedömer hur resultatrika de är.